

ת"פ 62333/10/21 - מדינת ישראל נגד צבי גנדלמן

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 62333-10-21 מדינת ישראל נ' גנדלמן ואח'
בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו
המאשימה
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי
וכלכלה) על ידי עו"ד גב' נגה בליקשטיין-שחורי
נגד
הנאשם
צבי גנדלמן
באמצעות בא כוחו עו"ד עמית חדד

החלטה

בפניי עתירה נוספת לגילוי ראיה, לפי סעיף 45 לפקודת הראיות; עתירה לקבלת מסמכים שונים הנוגעים לתלונה שהגיש ראש עיריית חדרה המכהן, עקב חשד להתקנת מצלמות בלשכתו, לפי סעיף 108 לחסד"פ; וכן, בקשה לקבלת חומרי חקירה, לפי סעיף 74 לחסד"פ.

שתי הבקשות הראשונות, נדונות בפני מותב זה, בהיותו המותב הדין בתיק העיקרי, הדיון בבקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ, אוחד יחד עם הדיון בבקשות הנ"ל, לפי החלטת בית המשפט, דבר שהיה גם מקובל לאחר מכן על הצדדים.

ביום 25/1/23 קיים בית המשפט דיון מקיף בכל טענות הצדדים. לענין העתירה לגילוי ראיה, קיים בית המשפט תחילה דיון במעמד שני הצדדים, לאחר מכן דיון במעמד התביעה וגורמי החקירה בלבד, ובהמשך, לבקשת ההגנה, קיים דיון במעמד ההגנה בלבד, ולבסוף, קיים דיון במעמד שני הצדדים, על מנת שתהיה התייחסות למכלול הטענות.

כמו כן, נדונו טענות הצדדים ביחס לעתירה הנוספת לפי סעיף 108 לחסד"פ לקבלת המסמכים הנוגעים לתלונת ראש העיר המכהן, וכן בבקשה לקבלת חומרי חקירה שונים, לפי סעיף 74 לחסד"פ.

עוד נציין בהקשר זה, כי בית המשפט נדרש במהלך ההליכים המקדמיים עד כה לטענות דומות ביחס לחומרים אלו ואחרים (ראה למשל החלטה מיום 1/11/22). לא נמצא טעם לחזור ולהפנות לתשתית הנורמטיבית הנוגעת להכרעה בסוגיות המונחות בפני בית המשפט, ואפנה בהקשר זה את הקורא להחלטה הקודמת שניתנה, ולפרק הדין בתשתית הנורמטיבית.

אגש ישירות לבקשות ואתייחס לחומרים שמבוקש לחשוף. אפתח ואציין, בהערה כללית, כי כבר בדיון הבלתי פורמלי שהתקיים במעמד ב"כ הצדדים, ולאחריו בדיון הפורמלי, הבהיר בית המשפט, כי בכל הנוגע לקבלת המסמכים הנוגעים לתשתית הנורמטיבית, ששימשה את היחידה החוקרת בתיעוד החזותי, יש לחשוף את מלוא התשתית הזו, בהיבט הנורמטיבי-ערכי בלבד, ולחסות את כל המידע הנוגע להיבטים המבצעיים הנוגעים לשיטה ואמצעים. לענין זה נסמך בית המשפט על דבריו המפורשים של בית המשפט העליון, ראו למשל בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל.

עוד יוער, כי במהלך הדיון, נוכח הטענות שעלו והעמדה המפורטת לעיל של בית המשפט, הובעו הסכמות נקודתיות של גורמי התביעה, וחלק מנקודות המחלוקת נפתרו עקב החלטה קודמת, אם כי, הרוב נותר במחלוקת.

עמוד 1

לכן אגש לדון בעתירות, מהקל לכבד, ולא דווקא בסדר הכרונולוגי המפורט לעיל.

הבקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ -

בבקשה עותרת ההגנה לקבל שיחות שתועדו במצלמת הסתר בלשכת ראש העיר, לרבות תמליליהן, אשר סווגו על ידי המאשימה כחסויות. מדובר בשיחות של הנאשם עם עורכי דינו הקודמים החוסות תחת חיסיון לקוח עו"ד (סעיף 48 לפקודת הראיות).

חומרים אלה לא הובאו לעיונו של בית המשפט, אך מטענות הצדדים, ובעיקר מעמדת ההגנה, הובן שמדובר בדברים שהוחלפו בין הנאשם לעורכי דינו דאז, ויש להם קשר ענייני לייצוג שקיבל הנאשם.

בעניין זה, מקובל על"י המתווה שהציע הסניגור המלומד, לפיו הסניגור יוכל להקשיב לשיחות הללו במשרדי המאשימה, ולהחליט באם הוא חפץ בחשיפת החומר, אם לאו, וכך אני מורה.

אני דוחה את עמדת התביעה, לפיה כתנאי לחשיפת המידע, היא מבקשת לדעת את תכני השיחות, שכאמור, חוסות תחת חיסיון, ורק לאחר מכן, להעבירן לידיעת הסניגור.

תנאי מתלה זה אינו מתיישב עם הרציונל שעומד בבסיס החיסיון שהעניק המחוקק לטובת לקוחו של עורך דין. החיסיון נועד לשמור על פרטיות וסודיות הדברים שמחליף לקוח עם עורך דינו, והסייגים לכך אינם מתקיימים. העובדה שהמידע הזה נתפס במהלך החקירה, ומוחזק פיזית בידי התביעה, אינה שוללת את הרציונל העומד בבסיס החיסיון. היחיד שיכול לוותר על החיסיון, וויתור מודע, הוא הנאשם, והוא כאמור, לא וויתר עליו לטובת התביעה, ואין האחרונה יכולה לכפות עליו וויתור שלא מדעת.

אשר לתמליל השיחה המוזכר בסעיף 8 לנימוקי הבקשה לחידוש צו האזנת סתר מיום 26/2/18, עניין זה מצא את פתרונו, כפי שהצדדים גם הבהירו, ועל כן, אין לי צורך להידרש אליו.

העתירה לפי סעיף 108 לקבלת חומרי חקירה הנוגעים לתלונת ראש העיר המכהן -

בעניין זה, נוכח עמדת המאשימה, ניתנה החלטה כבר במהלך הדיון, לפיה מקובלת על בית המשפט הצעתה, לפיה היא תמסור לסניגור פרפראזה, אחרי שהנאשם יחקר (עמ' 43 שורה 26 ועמ' 44, והחלטת בית המשפט בשורות 3 - 7).

בהמשך הדברים, מסרה ב"כ המאשימה המלומדת, כי תציג את זיכרון הדברים הנוגע לעניין בפני ההגנה, וכך אני מורה, תוך השחרת הנתון עליו הצביע בית המשפט במהלך הדיון שנערך במעמד צד אחד.

עם מסירת האמור, מוצתה העתירה.

העתירה הנוספת לגילוי ראיה -

מדובר בעתירה שניה של הנאשם לגילוי ראיות חסויות, מתוך תעודת חיסיון שהוצאה בתיק זה.

בעתירה הנוספת הזו, עותר הסניגור המלומד לחשיפת כל הפרטים שנחסו בתעודת החיסיון, בטענות הנוגעות בעיקרן להתנהלותה של היחידה החוקרת - התנהלות שלה זיקה ישירה והדוקה לאכיפה בררנית, ולטענות שבבסיסן דוקטורנית ההגנה מן הצדק, שהעלה הסניגור, בין היתר, כנגד כתב האישום.

מסמכים חסויים ספציפיים (סעיפים 14 - 17 לעתירה) - בבקשה מבקש הסניגור להסיר את לוט החיסיון מתוכנו המלא של מסמך המסומן א'; לחשוף את תוכנו המלא של מסמך המסומן מח/1, למעט תמצית מידע המתועדת במסמך המסומן פ-100; לחשוף את תוכנם המלא של חומרי החקירה, המסומנים מח/2 - מח/8, ק/1 - ק/2, לרבות, פעולות חקירה המתועדות בהן בתוצריהן; לחשוף את תוכנו המלא של דו"ח פעולה, מיום 6/5/18 שנערך על ידי רס"ל יפים אזרי"ב.

יצוין, כי לפי נספח א' לתגובת המדינה לבקשת הסניגור, תמצית המידע שביקש הועבר לו.

אחזור ואציין את הכללים הבסיסיים לחשיפת מידע חסוי, לפיהם, ראייה חסויה בהליך פלילי, תיחשף אם מתקיים אחד משני אלה: הראיה חיונית להגנת הנאשם או שהראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם, גם אם אינה חיונית לו, ומידת התועלת בה עולה על מידת הפגיעה באינטרס הציבורי, עליו מגן החיסיון.

לפיכך, דרך הבחינה תהיה במענה לשאלות הבאות: חיוני להגנה - כן או לא? אם לא, אזי עולה שאלת "עלות תועלת" - האם יש בראיה פוטנציאל בר תועלת להגנה העולה בחשיבותו על הפגיעה באינטרס הציבורי של הותרת לוט החיסיון עליה.

כפי שפתחתי והבהרתי, כל מידע שהוא ברמה הערכית-נורמטיבית, יש לחשוף אותו בפני ההגנה. אין ספק שאם ההגנה, משתיתה את טיעוניה על בסיס דוקטורנית ההגנה מן הצדק, הנוגעת, בחלק מרבדיה, לאופן התנהלות הרשות החוקרת, היא עשויה להיתרם מקבלת מידע מקיף אודות התשתית הנורמטיבית הנוגעת לתיעוד חזותי שנעשה בעניינו של הנאשם.

יחד עם זאת, וגם על כך הערתי במהלך הדיונים עד כה, אין מקום לחשוף דרכי פעולה, והיבטים טכניים מבצעיים, שיטות ואמצעים, שעלולים לפגוע ביכולותיה של המשטרה למגר פשע, ואציין, כי הסניגור המלומד לא ביקש בהגנותו, לחשוף אמצעים כאלה.

אשר למסמך הנדון, הנוגע להנחיות בדבר תיעוד חזותי, בחנתי בקפידה רבה את בקשתו של הסניגור המלומד, עיינתי בחומרים הרלוונטיים, תוך שנתתי דעתי לטענות המדינה בדיון שנערך במעמד צד אחד, ובסופו של יום, מצאתי כי חלק מהפרטים המבוקשים, יש בו כדי להועיל להגנת הנאשם, שכאמור, מלין על התנהלותה של היחידה החוקרת כלפיו. בדקתי ומצאתי כי מידת התועלת הטמונה להגנה בחשיפת המידע, עולה על מידת הפגיעה באינטרס הציבורי. יחד עם זאת, אין מקום לחשוף את כל הפרטים במסמך, אלא רק פרטים מסוימים, הכל לפי ההוראות שלהלן:

· הנמען והיקף התפוצה (ההשחרה סומנה 1) - מדובר בתיאור תפקידים כלליים המלמדים על הדרג המוסמך לאשר את ההתקנים, ועל היקף התפוצה. אינני סבור כי חשיפה של הדרג המאשר יש בו כדי לפגוע באינטרס הציבורי. מאידך, הוא עשוי ללמד את ההגנה מיהו הדרג המוסמך לאשר זאת, כדי לעמוד על חוקיות הפעולה החקירתית הזו.

· מספר הנוהל ושמו (ההשחרה סומנה 2) - מדובר בנוהל משטרתי, שנוגע להאזנת סתר. נוהל זה מאגד בתוכו שיטות ואמצעים ולכן לא ניתן לחושפו.

סעיף 3 א' למסמך (ההשחרה סומנה 3, 4, 5, 6 ו-7) - בכל הנוגע למשך הזמן לתיעוד חזותי, לא השתכנעתי כי חשיפת פרק הזמן הזה, יש בה כדי לפגוע באינטרס הציבורי וביכולתה של המשטרה לבצע את מלאכתה נאמנה. מאידך, השתכנעתי, כי מידע זה יש בו כדי לתרום ולהועיל להגנתו של הנאשם. הדבר מתיישב כאמור עם הפעלת בקרה על פעולות החקירה, ויודא כי אלו בוצעו בתוך פרקי הזמן המותרים ליחידה החוקרת, לפי הנהלים. לכן, אני מתיר לחשוף רק את פרק הזמן לתיעוד חזותי, כולל הארכות שניתן לחדש בכל פעם, כלומר את פריטים 3 ו-4 שבמסמך, אינני מתיר את חשיפת הפריטים 5, 6, ו-7.

סעיף 3 ב' למסמך (ההשחרה סומנה 8 ו-9) - מתיר לחשוף את נושא התפקיד השוקל את העניין ותוארו הכללי, ללא פרטים מעבר לכך, וללא יתר המלל המפורט בסעיף זה, כולל יתר המלל המפורט בסעיף זה, כלומר כל סעיף 3 ב' למסמך. שוכנעתי שהמידע המפורט, נוגע בעיקרו, להיבטים הנורמטיביים, ויש בו כדי להועיל להגנת הנאשם, ולהביא לו תועלת, והוא עולה על הפגיעה באינטרס הציבורי. לא מצאתי שיש במידע הזה, משום פגיעה באינטרס הציבורי, או שהוא יביא לפגיעה ביכולותיה של המשטרה.

סעיף 3 ג' למסמך (ההשחרה סומנה 10) - אינה רלוונטית לנדוננו, ולכן לא אתיר חשיפת המידע.

סעיף 3 ד' - לא קיים במסמך.

אשר למסמכים שסומנו מח/2 - מח/8; ק/1 - ק/2 - פעולות החקירה המתועדות בהן ותוצריהן - המסמכים המסומנים מח/2 - מח/8 הנוגעים לסעיף 14.3 לעתירה, נוגעים לפעולות חקירה מסוימות שבוצעו ולתוצריהם. במהלך הדיון הצעתי לב"כ המאשימה המלומדת, כי תימסר פרפראזה לגבי פעולות אלה (עמ' 49 שורות 2 ו-3 לדיון שנערך במעמד צד אחד), והיא בהגינותה קיבלה המלצה זו. על כן, אני מורה על עריכת פרפראזה מפורטת ככל האפשר, בנתונים שנמסרו על ידי ב"כ המאשימה בדיון עצמו. אני מפנה למראה המקום הנ"ל בפרוטוקול.

אשר למסמכים שסומנו ק/1 - ק/2 - מדובר במסמכים הנוגעים לחשיפת שיטה ואמצעים, מה גם שלא מצאתי בהם תועלת להגנה, ועל כן, אינני מתיר את חשיפתם.

אשר לתוכנו המלא של דו"ח הפעולה שנערך על ידי רס"ל יפים אזרייב - פעולה טכנית. הדוח אינו חיוני להגנה ואין בו כדי להועיל לה.

ידיעות מודיעיניות - לתעודת החיסיון צורף נספח שסומן א', ובו טבלת ריכוז של הידיעות המודיעיניות. ההגנה ביקשה להבהיר בין היתר האם מוסרי הידיעות המודיעיניות נחקרו בפרשה, והאם הם נמנים עם עדי התביעה בתיק.

לאחר העיון, לא מצאתי כי יש מקום לחשוף את מוסרי הידיעות, מידע שבצדק נאמר לגביו שהוא בלב ליבו של החיסיון לטובת האינטרס הציבורי, ואין צורך להכביר מילים אודות משמעות חשיפת זהותם של אלה שהרהיבו עוז ושיתפו פעולה עם המשטרה, והשלכות הרחוב שיש לחשיפת מידע זה לגבי הפגיעה הקשה בעבודת איסוף מודיעין מצד המשטרה.

אך אין זה הטעם העיקרי או היחיד שבשלו יש לדחות את הבקשה.

כפי שבית המשפט למד עד כה, לא על מידע זה מבוסס התיק, התשתית הראייתית בתיק זה מבוססת על ראיות אחרות, בין היתר על הקלטות והאזנות סתר (סעיף 30 לתגובת המדינה לבקשה), ולכן, לא מצאתי כי מידע זה חיוני להגנה, או שיש לה תועלת בחשיפתו.

עתירה לחשיפת ידיעה מס' 6 (סעיפים 20 - 25 לעתירה) - בעתירה מבקש הסניגור המלומד לחשוף ולגלות את הידיעה הנ"ל, הנוגעת לחדוה יחזקאלי, המוזכרת בסעיף 13 לכתב האישום, כמי שהייתה מועמדת מתחרה, אליה פנה לכאורה אותו סמי לוי (הקבלן שמואשם שאיתו לכאורה היה הנאשם בקשר והיטה לו חסד), במטרה לשכנעה לוותר על מועמדותה לטובת הנאשם.

לפי פרפרזה שנמסרה להגנה, אותו סמי לוי, אשר תמך בנאשם לרשות העיר, בקמפיין הבחירות של אוקטובר 2013, הציע ליחזקאלי, את תפקיד הסגנות, וסכום כסף גדול, תמורת פרישתה מהמירוץ, ותמיכתה בנאשם לרשות העיר. כשבוע לפני הבחירות, נשמעה יחזקאלי מתבטאת, כי סמי לוי, פנה אליה, בהצעה לפרוש מהבחירות לרשות העיר, ובתמורה היא תקבל את תפקיד הסגנות ותמורה כספית (סעיף 21 לעתירה).

טוען הסניגור המלומד, כי ידיעה זו מצטרפת לשורה של אינדיקציות נוספות לקיומו של קשר פלילי לכאורה, שנוהל בין סמי לוי לבין יחזקאלי, כך למשל הפנה למידע שעלה ממזכר שמתעד שיחה בין החוקר לבין אחד בשם שי גבריאילוב, ממנו עלה כי סמי לוי "**השקיע כסף בחדוה יחזקאלי והיום חדוה שייכת לסמי**". לטענת ההגנה, התברר כי בעבר הוגשה תלונה נגד סמי לוי ויחזקאלי בגין חשד לביצוע עבירת שוחד. עוד ציין, כי החל משנת 2013, יחזקאלי מכהנת כסגנית ראש העיר בשכר, ובמקביל כחברה בוועדת התכנון ובנייה המקומית, והיא נדרשה בין היתר, לקבל החלטות בעניינים הנוגעים לסמי לוי. למרות זאת, כיוון חקירה זה כלל לא נבדק על ידי החוקרת ויחזקאלי כלל לא נחקרה באזהרה.

בנסיבות אלה נטען, כי משעה שיש בפיו של הנאשם טענות בדבר אכיפה בררנית בה נהגו רשויות האכיפה, ומשעה שנמנעו מלבחון חשד ממשי לביצוע עבירות בעניינה של יחזקאלי, אך החליטו להעמיד את הנאשם לדין, גילוי הידיעה חיוני והכרחי להגנת הנאשם.

לאחר העיון, אני מוצא לדחות את הבקשה, הואיל ולא מצאתי כי יש במידע החסוי חיוניות או תועלת להגנה.

כפי שנפסק לא אחת, יש לבחון את החומר החסוי, על רקע חומר הראיות הגלוי. בדרך זו, עומד בית המשפט על חיוניות הראיה החסויה להגנת הנאשם, ובוחן את התועלת שיש בראיה החסויה, אם תיחשף.

הידיעה שמסר מאן דהוא, שנותנות הד לשמועה כזו או אחרת, כאילו סמי לוי הציע תמורה כספית ליחזקאלי תמורת פרישתה מהמירוץ, לטובת הנאשם, המתבססות על מקור כזה או אחר, אין בה כדי להועיל להגנת הנאשם, הואיל ולא על כך מבוסס כתב האישום. לא אחת קורה שישנו מידע מודיעיני שמוביל לפתיחת חקירה, כך למשל, מקום בו מוסר פלוני, כי בכתובת מסוימת מוחזק נשק. בעקבות המידע, מתבצע שם חיפוש, שוטרים מגיעים למקום, בודקים את הזירה, ומגלים או לא מגלים שיש במקום נשק, כמו שדיווח המקור. האישום אינו מתבסס על "עדות" המקור, אלא על דוחות הפעולה של השוטרים, על תפיסת הנשק במקום, ראיות המתעדות את החיפוש והתפיסה, לרבות צילומים של הנשק וכו'. לכן, גם אם בית המשפט חושף במקרה כזה את שמו של אותו "מקור", שאמר למשטרה שיש במקום נשק, אין בכך כדי להועיל להגנת הנאשם, שהרי הנשק שנתפס בדירתו הוא הראיה המרכזית נגדו לצד יתר הראיות המוכיחות שהוא החזיק שם נשק. זהו בדיוק המבחן לפיו נבחן המידע החסוי.

בנדוננו, מדובר במידע שביסס כיוון חקירה, שכאמור נחקר, ולטענת המאשימה, עקב החקירה, ישנן ראיות שמבססות את כתב האישום. לפי טיעוני המאשימה, התשתית הראייתית מתבססת על תוצרי החקירה, ולא על המידע שהגיע ממאן דהוא. מאחר ולא מצאתי שיש חיוניות או תועלת במידע האמור, לא מצאתי שיש לחשוף את הידיעה או את מוסר

הידיעה.

אשר לידיעות מס' 7 ו-11 - נטען כי מדובר במידע מודיעיני זהה שהתקבל בהפרש של חודשיים, ולכן ביקשה ההגנה הבהרה האם מדובר בידיעה שנמסרה על ידי אותו מקור ומדוע נמסרה בהפרש של חודשיים. עניין זה קיבל מענה במהלך הדיון החסוי. גם כאן, אני חוזר על דבריי דלעיל, לא מצאתי שיש בידיעה תועלת או חיוניות להגנת הנאשם. גם אין בחזרה על הידיעה, או בתשובה לשאלה האם מדובר באותו מודיע, כדי להועיל להגנה, ודומה כי התביעה גם נתנה לסניגור הסבר לכך.

אשר לידיעה מס' 18 - אני חוזר על האמור לעיל ביחס לידיעות 7 ו-11.

רשימת החומרים (סעיפים 36 - 40 לעתירה) -

מתוך העתירה עולה, כי מדובר ברשימת החומרים אשר כוללת את מלוא החומר המודיעיני בתיק (ראו נספח 4 לעתירה). החומרים ממוספרים ברשימה, כאשר כל סעיף מציין את טיב החומר.

בדיון החסוי עמד בית המשפט יחד עם הגורמים הרלוונטיים, על כל פריט ופריט שברשימה, ועל יסוד דיון זה מוחלט בזאת כדלקמן:

לגבי פריטים 47 עד 49 - אין רלוונטיות להגנה.

לגבי פריטים 50 ו-51 - ניתנה כבר החלטה של בית המשפט.

לגבי פריט 52 - פריט זה הוסר מהרשימה בעקבות החלטת בית המשפט, ואינו רלוונטי.

צווי האזנות סתר - הסניגור המלומד מלין על החסיונות שנעשו בכל צווי האזנות הסתר. לעניין זה ישנה התייחסות נרחבת בתחילת ההחלטה, וכפי שנקבע, בכל הנוגע למידע נורמטיבי, החומר נפרש במלואו בפני ההגנה, ככל שהוראות הדין מאפשרות זאת, ואילו החלקים שנחסו במידע, הינם בעיקרם מבצעיים, טכניים, הנוגעים לאופרציה החקירתית, הם אינם חיוניים להגנת הנאשם או שנמצא שמידת התועלת שבהם נופלת מהאינטרס הציבורי, נוכח הפגיעה הפוטנציאלית בשיקולי חקירה.

סוף דבר:

העתירות התקבלו בחלקן, כמפורט בהחלטה גופה.

ניתנה היום, ח' שבט תשפ"ג, 30 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.